

ARABSKA REPUBLIKA EGIPTU

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Arabska Republika Egiptu (ARE) jest republiką parlamentarną. Wg prawa wyborczego z 2014 r., posiadała ona 1-izbowy parlament – House of Representatives, liczący 596 miejsc. Na mocy referendum z 2019 r. przywrócono parlament 2-izbowy, z izbą niższą – House of Representatives oraz wyższą – Senatem (Majlis Al-Shiyoukh, 300 miejsc). W ostatnich wyborach przeprowadzonych pod koniec 2020 r., w obydwu izbach zwyciężyła prorządowa Partia Przyszłości Narodowej (Nation's Future Party).

Głowa państwa:	prezydent Abel Fattah Said EL SISI (od 8.06.2014 r., ponownie wybrany w wyborach w marcu 2018 r.)
Premier:	Dr Mostafa El Madbouly (od 7 czerwca 2018 r.)
Minister Spraw Zagranicznych:	Dr Badr Abdelatty
Minister Inwestycji i Handlu Zagranicznego:	Pan Hassan El Khatib
Minister Planowania, Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej	Dr Rania Abdel Moneim Al Mashat
Minister Ropy Naftowej i Zasobów Mineralnych:	Tarek El-Mullah
Minister Finansów:	Dr Ahmed Kouhouk
Ambasador RP w Egipcie:	Chargé d'affaires Pan Michał Chabros
Ambasador Egiptu w RP:	Pan Ahmed ElAnsary (od 30 października 2024 r.)

Powierzchnia Egiptu: 1.001.450 km², **ludność**: ok. 109,5 mln mieszkańców (szacunki na 2023 r.), główne miasta: Kair (stolica – ok. 22,2 mln osób), Aleksandria (ok. 5,8 mln), Suez (780 tys.).

Główne zasoby naturalne kraju: ropa naftowa i gaz ziemny, rudy żelaza, fosforyty, mangan, wapień, gips, azbest, ołów, cynk, metale ziem rzadkich, złoża granitu i marmuru.

Waluta: funt egipski (EGP); średni kurs w 2023 r. 1 USD = 30.665 EGP, w 2022 r. 1 USD = 28,69 EGP, w 2021 r. 1 USD = 15,70 EGP.

PKB: gospodarka Egiptu w latach 2015-17 wykazała średni **wzrost o 4,3%** w skali roku, który w latach 2018-21 wyniósł średnio 4,2% rocznie (obserwowany niewielki tylko wzrost PKB w latach 2012-14 związany był głównie z negatywnym wpływem wydarzeń politycznych oraz utrzymującą się do 2014 r. niestabilną sytuacją wewnętrzną kraju, po wydarzeniach z 2011 r., tzw. „wiosnie arabskiej”).

Struktura PKB w 2017 r.: rolnictwo – 11,7%, przemysł – 34,3%, usługi – 54,0%.

Główne gałęzie przemysłu: tekstylny, przetwórstwo żywności, turystyka, chemiczny, farmaceutyczny, węglowodory, budownictwo, cementowy.

Główne uprawy rolne: trzcina cukrowa, buraki cukrowe, pszenica, kukurydza, pomidory, ziemniaki. Cebule, pomarańcze.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	Rok finansowy (1 lipca-30 czerwca)				
	2017	2018	2019	2020	2021
PKB (PPP, w mld USD)	1 062	1 119	1 181	1 223	1 264
PKB na 1 mieszkańca (PPP, USD)	11 000	11 400	11 200	11 400	11 600
PKB (wzrost w %)	4,2	5,3	5,6	3,6	3,3
Inflacja (w %)	29,6	14,4	9,2	5,0	5,2
Bezrobocie (w %)	12,2	9,9	7,9	9,2	9,3
Eksport towarów (w mld USD)	37,3	47,2	53,5	40,1	53,3
Import towarów (w mld USD)	69,1	73,3	79,0	72,5	94,0
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	77,5	99,4	114,5	129,8	143,3
Rezerwy dewizowe włączając złoto (mld USD)	35,9	44,1	44,6	39,0	39,8
BIZ w Egipcie (mld USD)	7,4	8,1	9,0	5,9	5,2
<i>Wartość skumulowana</i>	<i>106,6</i>	<i>114,7</i>			
BIZ Egiptu za granicą (mld USD)	0,15	0,3	b/d	b/d	b/d
<i>Wartość skumulowana</i>	<i>7,4</i>	<i>7,7</i>			

Źródło: CIA, BMI, World Bank, Central Bank of Egypt

Handel zagraniczny Egiptu w 2021 r.:

Eksport

Główne kierunki eksportu: USA (8% udział w całości eksportu Egiptu), Turcja (udział 7%), Grecja (7%), Włochy (6%), Indie (5%).

Struktura towarowa: paliwa mineralne (ropa naftowa i produkty jej destylacji, LNG), tworzywa sztuczne, warzywa i owoce, urządzenia elektryczne i elektroniczne, nawozy azotowe, wyroby tekstylne, wyroby z metali nieszlachetnych, złoto.

Import

Główne kraje importu: Chiny (18% udział w imporcie ogółem), Arabia Saudyjska (9%), USA (6%), Rosja (5%), Turcja (5%).

Struktura towarowa: produkty przetwórstwa ropy naftowej, zboża, głównie pszenica (w 2021 r. Egipt był jej największym światowym importerem), a ponadto kukurydza, pojazdy samochodowe, artykuły żywnościowe, wyroby przemysłu chemicznego, gł. farmaceutyki, wyroby przemysłu drzewnego.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Egipcie – wartość skumulowana: to około 115 mld USD na koniec 2018 r.; najważniejsze kraje pochodzenia BIZ: UE (ok. 50% całkowitej wartości BIZ brutto, głównie Wielka Brytania i Belgia), USA (23%), kraje arabskie, zwłaszcza ZEA i Katar (ca 12%); główne branże – bankowość, turystyka, ropa naftowa i gaz ziemny, nieruchomości.

W raporcie Banku Światowego **Doing Business 2020** oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Egipt poprawił swą pozycję o kilka miejsc na liście zajmując **114.** lokatę wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata (*120. miejsce w raporcie DB 2019*).

Przynależność do międzynarodowych organizacji politycznych i gospodarczych: ONZ, Liga Arabska, Unia Afrykańska, WTO, IMF, OAPEC – Organizacja Krajów Arabskich Eksporterów Ropy Naftowej, AfDB – Afrykański Bank Rozwoju, IDB – Islamski Bank Rozwoju, EBRD – Europejski Bank Rekonstrukcji i Rozwoju, IBRD – Międzynarodowy Bank Rekonstrukcji i Rozwoju, agendy ONZ: FAO, UNCTAD, UNIDO, UNESCO, UNRWA

Umowy preferencyjne: z UE (wejście w życie 2004 r.), EFTA (2007 r.), GAFTA (Greater Arab Free Trade Agreement – 1998 r.), COMESA (Common Market for East & South Africa - 1999), Agadir Agreement (Egipt, Maroko, Tunezja, Jordania – 2007 r., od 2016 r. dodatkowo Liban i Palestyna),

umowy dwustronne o wolnym handlu z Libanem, Maroko, Tunezją, Jordanią (wszystkie 1999 r.), Libią (1991), Irakiem (2001) i Turcją (2007).

W 2004 r. Egipt, Izrael i USA zawarły trójstronne porozumienie, na mocy którego na terenie ARE utworzono Kwalifikowane Strefy Przemysłowe (QIZ), gdzie wytwarzane są produkty z wkładem izraelskim, importowane przez USA na preferencyjnych warunkach (m.in. zwolnienia z barier taryfowych, np. ceł i pozataryfowych, np. brak kontyngentów).

W czerwcu 2015 r. kraje członkowskie regionalnych umów o współpracy gospodarczej (COMESA - Common Market for Eastern and Southern Africa, SADC – Southern African Development Community oraz EAC – East African Community) zawarły tzw. Porozumienie Trójstronne (Tripartite Agreement) służące umocnieniu powiązań gospodarczych na kontynencie afrykańskim (łącznie 26 krajów, 625 mln mieszkańców).

Egipt jest też sygnatariuszem porozumienia AfCFTA (Afrykańska Kontynentalna Strefa Wolnego Handlu obejmująca 54 kraje Afryki, bez Erytrei) podpisanego w marcu 2018 r., które przewiduje zniesienie ceł na 90% dóbr i usług z dniem wejścia w życie, na pozostałe 10% po upływie okresu przejściowego.

Sytuacja gospodarcza Egiptu

Gospodarka kraju znajduje się obecnie w trudnej sytuacji. Stopa bezrobocia w Egipcie wyniosła 7,1% w trzecim kwartale 2023 roku, według danych Centralnego Urzędu Statystycznego (CAPMAS). W roku budżetowym 2022-23 (lipiec 22-czerwiec 23) wzrost gospodarczy nie osiągnął planowanego poziomu 5%, lecz 3,8%. Deficyt handlowy wyniósł 33,16 mld USD (rok wcześniej 43,39 mld USD). Znacząco zmalał import (o 18,9% r/r) do – 70,78 mld USD. Jednocześnie eksport skurczył się o 9,7% i wyniósł 39,62 mld USD. Największymi wyzwaniami dla rządu są: wysoka inflacja (w styczniu 2024 r. 29,8% w porównaniu do stycznia 2023 r. 21,9%). Z kolei średnia inflacja w 2023 r. 34,7%. Dodatkowym utrzymującym się od blisko dwóch lat problemem jest problem z wymienialnością waluty lokalnej oraz wysokie koszty obsługi zadłużenia zagranicznego. Wg Centralnego Banku Egiptu (CBE), w 2024 r. kraj będzie musiał przeznaczyć na ten cel co najmniej 32 mld USD, co daje ok. 6,6% PKB (w świetle danych za 2022 r.).

Trudności egipskiej gospodarki mają charakter strukturalny i wymagają odważnych decyzji politycznych. Rząd Egiptu od ponad roku realizuje reformy polegające przede wszystkim na prywatyzacji przedsiębiorstw publicznych i likwidacji systemu zwolnień podatkowych, którymi do tej pory cieszyły się podmioty państwowe. Dodatkowo władze kraju kontynuują negocjacje z MFW w sprawie uzyskania kolejnych środków pomocowych, które zostaną przeznaczone na ustabilizowanie sytuacji finansowej Egiptu.

Na początku marca 2024 r. Centralny Bank Egiptu upłynął kurs funta egipskiego (EGP), który w ciągu kilku godzin stracił ok. 60% wartości. Przez ostatni rok kurs EGP utrzymywany był na poziomie ok. 30,90 za 1 USD, natomiast po jego uwolnieniu spadł do 49,54. Decyzja CBE o uwolnieniu kursu oraz podniesieniu stóp procentowych o 600 punktów bazowych, do poziomu 27,25%, miała niewątpliwie pozytywny wpływ na podpisanie, również w marcu, przez Egipt porozumienia z Międzynarodowym Funduszem Walutowym o przedłużeniu obecnej umowy pożyczki o wartości 3 mld USD i podniesieniu jej poziomu do 8 mld USD (dotychczas Egipt był objęty programem pożyczkowym w ramach instrumentu rozszerzonego funduszu - Extended Fund Facility - o wartości 3 mld USD, z którego wypłacono tylko jedną transzę). W ramach podpisanego porozumienia środki zostaną zwiększone do 8 mld USD; dodatkowo Egipt może liczyć na dalsze 1-1,2 mld USD w ramach finansowania działań związanych ze zmianą klimatu.

Porozumienie z MFW wpisuje się w przygotowywaną przez rząd zintegrowaną politykę reform strukturalnych gospodarki. Podstawowe cele programu to m.in. zwiększenie rezerw walutowych, redukcja zadłużenia krajowego i zagranicznego, zapewnienie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, zwiększenie tempa wzrostu gospodarki, zmniejszenie inflacji oraz wzmocnienie programów ochrony socjalnej.

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

a) Umowa stowarzyszeniowa UE – Egipt, weszła w życie w części handlowej z dniem 01.01.2004 r., w pełni 01.06.2004 r.

W czerwcu 2013 r. UE i Egipt rozpoczęły negocjacje umowy DCFTA, tj. pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu. W marcu 2024 r. (17.03) w Kairze podpisana została wspólna deklaracja polityczna, która podnosi stosunki UE z Egiptem do „partnerstwa strategicznego”.

b) Umowy bilateralne:

- ws. popierania i ochrony inwestycji (podpisana w Kairze w 1995 r., weszła w życie w 1998 r.)
- w sprawie unikania podwójnego opodatkowania (Warszawa 1996 r., weszła w życie 2001 r.)
- o współpracy w dziedzinie turystyki (Kair 2011 r., weszła w życie w 2011 r.)
- o współpracy w dziedzinie nauki i techniki (Kair 2000 r., weszła w życie w 2001 r.)
- w sprawie ustanowienia regularnej komunikacji lotniczej (1956 r.)
- w sprawie transportu morskiego (1977 r.)
- MoU o wzajemnej współpracy między Ministrem Rozwoju i Finansów RP a Ministrem Handlu i Przemysłu ARE (Warszawa, 17.03.2017 r.)
- **Umowa o współpracy gospodarczej** między Rządem RP a Rządem ARE (podpisana w Kairze 30 maja 2022 r., weszła w życie 23 listopada 2022 r.), ustanawiająca powołanie specjalnego organu ds. współpracy gospodarczej - polsko-egipskiej Wspólnej Komisji.

3. Wymiana handlowa z Polską w ostatnich 5 latach

Dynamiczny wzrost polskiego importu z Egiptu w 2022 roku (głównie za sprawą zakupów LNG za około 118 mln USD) przyniósł **niespotykany we wcześniejszych latach** w naszym handlu z tym krajem **deficyt w wysokości blisko 138 mln USD**. W 2023 r. negatywne dla Polski saldo obrotów z Egiptem uległo ok. 3-krotnej redukcji, do -47,8 mln USD.

<i>mln USD</i>	2019	2020	2021	2022	<i>Dynamika [%] 2021=100</i>	2023	<i>Dynamika [%] 2022=100</i>
Eksport	479,2	383,4	417,1	383,1	91,9	349,2	91,2
Import	199,2	196,9	308,9	520,9	168,6	397,0	76,2
Obroty	678,4	580,3	726,0	904,0	124,5	746,2	82,5
Saldo	280,0	186,5	108,1	-137,8		-47,8	

Źródło: GUS

Wg danych GUS, w 2023 r. utrzymana została bardzo zbliżona do roku 2022, struktura towarowa polskiego eksportu do Egiptu. Jej największymi pozycjami były:

- urządzenia mechaniczne i elektryczne (gł. elektrody i szczotki węglowe, izolowane druty, kable itp. przewody elektryczne, sprzęt AGD – maszyny piorąco-suszące, urządzenia chłodzące/zamrażające, transformatory i akumulatory, krany, zawory itp. armatura, aparatura sygnalizacyjna) – 70,3 mln USD, 20,1% udział w polskim eksporcie (spadek o ponad 25 mln USD w stosunku do 2022 r.);
- produkty pochodzenia roślinnego (gł. jabłka, za ok. 32 mln USD, ponadto warzywa mrożone, sółd, kawa, skrobia ziemniaczana) – 43,1 mln USD, 12,3% udział;
- gotowe artykuły spożywcze (gł. przetwory spożywcze, w tym dla niemowląt, przetwory z mąki, kasz i skrobi, pieczywo, w tym cukiernicze, cukier buraczany, produkty zbożowe) – 30,4 mln USD, 8,7% udział (spadek o 14,5 mln USD);
- wyroby z metali nieszlachetnych (gł. kapsle, wieczka i in. zamknięcia do opakowań, maszynki i ostrza do golenia, konstrukcje budowlane, pręty, profile i in. artykuły z żeliwa i stali) – 30,1 mln USD, udział 8,6%;
- produkty przemysłu chemicznego (gł. leki, perfumy i wody toaletowe, środki czystości, kosmetyki kolorowe i preparaty do pielęgnacji skóry, spoiwa odlewnicze, odczynniki, nawozy azotowe) – 29,4 mln USD, udział 8,4% (wzrost o ponad 5 mln USD w stosunku do 2022 r.);
- produkty mineralne (koks i półkoks) – 26,7 mln USD, udział 7,6% (wzrost o ca 8 mln USD);

- wyroby z tworzyw sztucznych (gł. nowe opony pneumatyczne, artykuły do transportu i pakowania towarów, mieszanki kauczukowe, rury, węże itp. przewody, wykładziny podłogowe) – 24,7 mln USD, udział 7,1%;
- środki transportu (głównie pojazdy osobowe i transportowe, ciągniki, łodzie motorowe, podwozia, przyczepy, części i akcesoria do pojazdów) – 24,7 mln USD, 7,1% udział w polskim eksporcie.

Ponadto, wśród większych wartościowo pozycji znalazły się: wyroby mleczarskie (sery i twarogi, mleko, serwatka), papier i tektura, wyroby z drewna (opakowania), lampy i oprawy oświetleniowe, aparatura kontrolno-pomiarowa.

W polskim imporcie z Egiptu w 2022 r. największą pozycję stanowiły zakupy bliżej niemożliwego do zidentyfikowania kodu taryfy celnej – CN 9900 „Tymczasowy brak nazwy skróconej towaru” – o wartości około 115 mln USD (prawdopodobnie LNG), z udziałem blisko 23% w całości naszego importu. W ub. roku pozycja ta już nie występowała, stąd odnotowany widoczny spadek wolumenu n/zakupów w tym kraju (o 24% w porównaniu z 2022 r.).

W strukturze towarowej importu z Egiptu w 2023 r. dominowały:

- produkty pochodzenia roślinnego (gł. mrożone truskawki, owoce cytrusowe, winogrona, ziemniaki, cebula i czosnek, warzywa suszone) – 91,5 mln USD, udział 23,1%, wzrost o ca 10 mln USD w stosunku do 2022 r.;
- materiały i wyroby włókiennicze (odzież męska i damska, dzianiny, dywany, zasłony, przędza bawełniana, włókniny) – 87,5 mln USD, 22,1% udział, wzrost o 7 mln USD;
- wyroby z metali nieszlachetnych (aluminium nieobrobione, drut, blachy i taśmy aluminiowe, wyroby walcowane z żeliwa i stali, żelazostopy) – 42,3 mln USD, udział 10,7%, spadek o 12 mln USD;
- wyroby z tworzyw sztucznych i kauczuku (wannы, umywalki itp. wyposażenie łazienek, płyty, folie, taśmy itp. artykuły, opony, polimery etylenu i propylenu, opakowania) – 38,3 mln USD, 9,7% udział, spadek o ca 22 mln USD;
- produkty mineralne (sól i czysty chlorek sodu, naturalne fosforany wapnia, cement) – 27,8 mln USD, udział 7,0%;
- gotowe artykuły spożywcze (przetwory warzywne, gł. z pomidorów, pieczywo cukiernicze, wyroby cukiernicze bez zawartości kakao, warzywa i owoce zakonserwowane, soki) – 27,0 mln USD, udział 6,8%, spadek o prawie 10 mln USD.

W dalszej kolejności znalazły się nawozy azotowe oraz mieszane (import ok. 18 mln USD), druty i kable izolowane (16 mln USD), produkty zwierzęce (8 mln USD, gł. jelita, pęcherze i żołądki) oraz aparatura odbiorcza RTV (7 mln USD).

W globalnym rankingu partnerów handlowych Polski, wyniki hz za 2023 r. plasują Egipt na odległych pozycjach: **58. miejscu** – pod względem wielkości polskiego eksportu (55. w 2022 r.) oraz na **65. miejscu** pod względem wartości importu (58. w 2022 r.).

Egipt zajmuje natomiast czołowe miejsce wśród partnerów handlowych Polski z kontynentu afrykańskiego. Pod względem wielkości obrotów w 2023 r., udział tego rynku stanowił blisko 8% w handlu Polski z Afryką, co oznacza 4. miejsce w skali całego kontynentu, w tym:

- 5. miejsce pod względem wielkości polskiego eksportu - *po RPA, Maroku, Algierii i Nigerii*;
- 5. miejsce biorąc pod uwagę polski import – *po Maroku, RPA, Nigerii i Tunezji*.

Z kolei, w grupie krajów arabskich w 2023 r. Egipt uplasował się na następujących pozycjach:

- 5. miejsce pod względem obrotów ogółem (*po KAS, Maroku, ZEA i Katarze*);
- 5. miejsce biorąc pod uwagę polski eksport (*po ZEA, Maroku, KAS i Algierii*);
- 6. miejsce w polskim imporcie (*po KAS, Katarze, Maroku, ZEA i Tunezji*).

Wg danych GUS za okres **styczeń-czerwiec 2024 r.**, polsko-egipskie obroty handlowe były zbliżone do poziomu 6 miesięcy 2023 r. i wyniosły **407,0 mln USD** (wzrost o 3,1%), w tym polski eksport – **182,2 mln USD** (spadek o ca 2,5% w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r.), natomiast import – **224,8 mln USD** (wzrost o 8,1%).

Po raz kolejny odnotowaliśmy ujemne dla Polski saldo w obrotach z Egiptem w wysokości -42,6 mln USD, a więc ponad 2-krotnie wyższe, niż za 1. półrocze 2023 r. (-21,1 mln USD).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

W minionym okresie obserwowano stosunkowo duże zainteresowanie polskich podmiotów gospodarczych podejmowaniem współpracy inwestycyjno-kooperacyjnej na rynku egipskim. Dotyczyło ono głównie działalności w sektorze usług turystycznych, pośrednictwa handlowego, budownictwa, informatyki, eksploracji i eksploatacji złóż surowców naturalnych (ropa naftowa, gaz ziemny), modernizacji i rozbudowy infrastruktury kolejowej. Zgodnie z danymi egipskiej General Authority for Investment and Free Zones (GAFI), w 2017 r. wartość zaangażowania polskich przedsiębiorców w Egipcie wynosiła ok. 2,9 mln USD (działało 13 joint-venture w branży wytwórczości, usług, nieruchomości, budownictwa i transportu).

Według danych NBP, na koniec 2023 roku stan należności z tytułu **polskich inwestycji w Egipcie** wyniósł **0,4 mln USD** (1,7 mln USD na koniec 2022 r.).

W Egipcie prowadziły działalność firmy świadczące usługi w sektorze ropy i gazu (Exalo Drilling, wcześniej Nafta Piła) oraz transportu morskiego (Polski Rejestr Statków), aktywna była Geofizyka Toruń (badania geologiczne i sejsmiczne). Do czerwca 2014 r. obecna tam była firma PGNiG, która wygrała w 2007 r. przetarg na koncesję wydobywczą w bloku Bahariya (ca 4,4 tys. km²).

Poza sektorem ropy i gazu polskie firmy sondują możliwości współpracy w innych obszarach, jak dostawy kompletnych linii produkcyjnych i myśli technologicznej, branża motoryzacyjna, elektroenergetyczna, sektor produkcji wojskowej czy przetwórstwo rolno-spożywcze (m.in. Grupa Pietrucha i AC SA). Polskie firmy branży mleczarskiej i farmaceutycznej prowadziły też rozeznanie co do możliwości uruchomienia w Egipcie produkcji wyrobów mlecznych i odżywek dla dzieci.

W 2021 r. polski fundusz MCI Capital Healthcare Partners nabył 23% udziałów egipskiej spółki notowanej na giełdzie w Kairze - Cleopatra Hospitals Group, w ramach transakcji o wartości 1,83 miliarda funtów egipskich (117 mln USD). Spółka zarządza sześcioma prywatnymi szpitalami i trzema przychodniami.

Pod koniec 2022 r. wizytowała Egipt delegacja spółki Ferrum oraz ZKS Ferrum S.A. z Katowic (dawna Huta Ferrum, producent rur i konstrukcji stalowych, m.in. dla sektora gazowego, naftowego, paliwowego, motoryzacyjnego, spożywczego). Celem wizyty było rozeznanie możliwości inwestycyjnych (uruchomienie produkcji) w Egipcie oraz nawiązanie współpracy z lokalnymi partnerami. Przeprowadzono rozmowy z kierownictwem Strefy Ekonomicznej Kanału Sueskiego oraz Strefy Przemysłowej Wschodniego Port Saidu.

W sierpniu 2024 r. Sfinks Polska, właściciel sieci restauracji SPHINX, zawarł umowę masterfranczyzy z egipską firmą GRG, dotyczącą rozwoju swojej marki na terenie Egiptu i Arabii Saudyjskiej. Umowa, podpisana na 10 lat, obejmuje dwa etapy współpracy: w pierwszym - egipski partner Sfinksa otworzy własne restauracje pod marką SPHINX, w drugim przewidziano możliwość udzielania subfranczyzy innym podmiotom na tych rynkach.

Od połowy 2024 r. prowadzone są rozmowy ws. planowanej przez firmę PADMA inwestycji w egipskim przemyśle meblarskim. Padma rozważa utworzenie dużego kompleksu przemysłowego w New Alamein City, na obszarze o powierzchni ponad 400 tys. m². Wartość planowanej inwestycji to ok. 70 mln EUR. Kompleks miałby produkować meble i akcesoria meblowe z przeznaczeniem na eksport do Europy i USA.

Inwestycja Feerum S.A.

27.03.2024 w obecności premiera ARE Mustafy Madbouly podpisano umowę pomiędzy East Port Said Development Company a Feerum Egypt (egipska gałąź polskiej firmy Feerum S.A.) dotyczącą przydziału gruntów pod budowę nowego zakładu produkującego silosy zbożowe w Strefie Przemysłowej Wschodni Port Said. Umowa zakłada inwestycję o wartości 1,6 mld EGP (ok. 34 mln USD) na powierzchni ok. 52 tys. m². Projekt, realizowany we współpracy z egipską firmą budowlano-inżynierską Samcrete i państwową spółką Egyptian Holding Company for Silos and Storage, zakłada uzyskanie 80% lokalnego komponentu w produkcie końcowym w ciągu 3-5 lat i ma na celu uczynienie Egiptu centralnym węzłem dostaw dla przemysłu silosów zbożowych w Afryce i na Bl. Wschodzie.

NBP szacuje, że na koniec 2023 r. stan naszych zobowiązań z tytułu **egipskich inwestycji bezpośrednich w Polsce** wynosił **32,6 mln USD**. Według danych GUS, na koniec 2022 r. funkcjonowało w Polsce 14 podmiotów z udziałem kapitału z Egiptu, większość z nich to firmy zatrudniające do 9 osób.

Strategicznym **inwestorem Egiptu w Polsce** pozostaje Raya Holding /wyjściowe kapitałowe zaangażowanie na rynku Polski – projekt inwestycyjny Raya Contact Center Europe o wartości ok. 2,0 mln EUR w sektorze BPO/telemarketingu, kapitałowa współpraca strategiczna ze spółką branży spożywczej Makarony Polskie S.A. – zakup 20% akcji o wartości ca 3 mln USD/. Realizowane są też drobniejsze projekty kapitałowe egipskich przedsiębiorców: Sezam Investment (1 mln USD, branża materiałów budowlanych), Virtus Polska (0,1 mln USD, usługi ubezpieczeniowo-finansowe i handlowe) oraz Green Pyramids (3 tys. USD, handel).

6. Dostęp do rynku

Po zawarciu Umowy stowarzyszeniowej UE-ARE, władze egipskie podjęły program liberalizacji współpracy gospodarczej i wymiany handlowej z zagranicą. W 2004 r. wprowadzono znaczne zmiany w egipskiej taryfie celnej, dzięki którym obniżono cła na ok. 6.500 pozycji taryfowych, do średniego poziomu 9%. Kolejne redukcje miały miejsce w 2007 i 2008 r.

Od 2005 r. obowiązują nowe, uproszczone zasady rejestracji zagranicznych producentów tkanin, gotowej odzieży i wyrobów tekstylnych eksportujących swe towary na rynek egipski. W tym samym roku podjęto też działania na rzecz liberalizacji rynku mięsnego. Ograniczono w znacznym stopniu restrykcje w zakresie importu żywych zwierząt, zaś od 2006 r. złagodzono przepisy dotyczące importu mięsa, wyrobów i przetworów wołowych pochodzących z krajów europejskich.

Pomimo w/w zmian, rynek egipski nadal pozostaje relatywnie chroniony, zwłaszcza w zakresie importu towarów konsumpcyjnych. Dostęp dla sprowadzanych towarów ograniczany bywa metodami administracyjnymi, wykraczającymi poza ogólnie przyjęte reguły i standardy handlu zagranicznego, sama zaś egipska taryfa celna i system odpraw celnych umożliwia stosunkowo dużą dowolność w klasyfikacji celnej danego towaru. Nie do końca sprecyzowane pozostają przepisy dotyczące dodatkowych opłat (np. service and inspection fees), czy też innych formalności wymaganych w przypadku importu do Egiptu.

Nadal obowiązuje tu szereg specyficznych (często zaostrzonych) wymogów, jakie muszą spełniać towary importowane. Należy do nich np. wymóg znakowania towarów dostarczanych na rynek egipski etykietami w j. arabskim (j. angielski jest niewystarczający), czy też wprowadzony od sierpnia 2021 r. przez władze Egiptu obowiązek certyfikacji „halal” dla wszystkich produktów mięsnych, drobiowych, suplementów żywności i lekarstw z udziałem komponentów zwierzęcych. Ten sam wymóg od 01.10.2021 r. obowiązuje również dla wszystkich produktów mlecznych i nabiału.

Od czerwca 2002 r., na mocy Prawa nr 155, nadzór nad całością procedur importowych sprawuje Naczelna Organizacja ds. Kontroli Importu i Eksportu (GOIEC), działająca w strukturach ministerstwa handlu zagranicznego (obecnie Ministerstwo handlu i przemysłu), przy uwzględnieniu kompetencji ministerstwa zdrowia i/lub ministerstwa rolnictwa.

W marcu 2016 r. wszedł w życie Dekret nr 43/2016 Ministerstwa Handlu i Przemysłu - wg KE sprzeczny z Umową stowarzyszeniową Egipt-UE. Zakłada on, że import towarów z 25 kategorii (przeznaczonych do sprzedaży detalicznej w Egipcie) będzie dozwolony wyłącznie dla firm/producentów zarejestrowanych w nowym rejestrze prowadzonym przez GOIEC. Obejmują one: mleko i jego przetwory, przetworzone i suszone owoce, oleje i tłuszcze, słodczyce, wyroby czekoladowe, makarony, soki owocowe, woda mineralna, kosmetyki, mydło i proszki do prania, akcesoria kuchenne, wyposażenie łazienek, papier toaletowy, pieluchy itp., płytki ceramiczne, szkło stołowe i kuchenne, pręty stalowe, sprzęt AGD, meble, rowery i motocykle, zegarki, żarówki, zabawki, odzież i tekstylia, dywany oraz obuwie.

Z dniem 1 kwietnia 2022 r. Ministerstwo Handlu i Przemysłu ARE wydało nowy dekret nr 195/2022 łagodzący niektóre postanowienia dekretu 43/2016. Najważniejsze zmiany:

- zniesienie wymogu finalizacji procedury dekretem ministerialnym – informacja o rejestracji będzie publikowana w publicznym biuletynie (Egyptian Gazette) i na stronie internetowej GOEIC (*General Organization of Export and Import Control*);
- skrócenie procedury do 15 dni (od terminu złożenia kompletu wymaganej dokumentacji);
- wprowadzenie mechanizmu odwoławczego;
- umożliwienie składania dokumentacji dotyczącej rejestracji w ambasadach i konsulatach Egiptu w krajach eksporterów.

W lipcu 2020 r. została też usunięta istotna bariera w dostępie do rynku dla naszych produktów przemysłu mleczarskiego, którą stanowił brak Polski na tzw. egipskiej „liście referencyjnej” z grudnia 2009 r. uwzględniającej tylko 14 krajów UE (spośród krajów starej 15-tki, bez Grecji). Brak obecności Polski na tej liście skutkowało de facto zakazem importu polskiego mleka w proszku dla niemowląt.

Aktualnie, polscy eksporterzy zgłaszają następujące ograniczenia w dostępie do rynku Egiptu:

- **obowiązek Letter of Credit (LC)** – wprowadzony w lutym 2022 r., co przyczyniło się do zahamowania eksportu polskich jabłek do Egiptu (zatrzymania licznych kontenerów polskich jabłek w portach Egiptu). Mimo, iż Rząd Egiptu w grudniu 2022 r. zniósł wymogi akredytywy odnotowywane były pewne trudności w 2023 r. (wg informacji Ambasady RP w Kairze „sama akredytywa obecnie nie stanowi problemu, jest nim natomiast brak dostępu do walut zagranicznych i opóźnienia w płatnościach za transakcje po stronie Egiptu);
- **zawartość pierwiastków radioaktywnych** – od 2021 r. Egipt stosuje nieuzasadnione restrykcje dot. poziomu zawartości pierwiastków promieniotwórczych, w szczególności Cs 137, w importowanych produktach. Brak jest podstaw dla stosowania przez Egipt tych restrykcji - niejasne, nieprecyzyjne podstawy prawne dla dyskwalifikacji dostaw pod pretekstem rzekomego przekroczenia poziomu radioaktywności
- **wymogi Halal** – choć Egipt przedłuża w czasie zwolnienia z certyfikacji Halal dla mleka i przetworów mlecznych (w listopadzie 2023 r. na 31.12.2024 r.), niemniej nadal istnieją niejasności i zastrzeżenia w zakresie tej certyfikacji. Dotyczy to min.:
 - terminu wydawania certyfikatów przez IS EG Halal, szczegółów dot. audytów;
 - monopolistycznej pozycji jednego przedsiębiorstwa IS EG Halal;
 - rozważenia przez Egipt utrzymania dobrowolności certyfikacji Halal i etykietowania (konsumenci powinni mieć możliwość podjęcia decyzji, czy kupić żywność z certyfikatem Halal, czy nie);
 - konieczności przedstawienia szczegółowego opisu procedury certyfikacji, czasu jej trwania itp.;
 - konieczności notyfikowania zmiany tych wymogów do TBT WTO.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

We wcześniejszym okresie miały miejsce ważne wizyty przedstawicieli najwyższych władz egipskich w Polsce (*b. Prezydent Egiptu H. Mubarak - marzec 2008*), W 2009 r. z wizytą w Warszawie przebywał Minister Handlu i Przemysłu ARE z egipską misją gospodarczą. Przygotowana rewizyta w Egipcie Prezydenta RP w listopadzie 2009 r. nie doszła do skutku (*planowana realizacja takiej wizyty w związku z przypadającą w 2017 r. 90. rocznicą nawiązania stosunków dyplomatycznych z tym krajem do chwili obecnej nie została zrealizowana*).

W lipcu 2009 r. Wicepremier, Minister Gospodarki RP W. Pawlak odwiedził Egipt w ramach udziału w światowym finale konkursu Imagine Cup zorganizowanym przez Microsoft. Podczas pobytu w Kairze spotkał się z przedstawicielami egipskiego rządu - ministrem ds. ropy naftowej oraz ministrem komunikacji i technologii informatycznych.

Po wybuchu „Arabskiej wiosny”, w latach 2011–14, obserwowana była stagnacja w kontaktach przedstawicieli administracji rządowej obydwu krajów. Przełom nastąpił w 2015 r., kiedy to w ramach udziału w międzynarodowej **Konferencji Rozwoju Gospodarczego Egiptu** objętej patronatem Prezydenta ARE (Sharm El-Sheikh, marzec 2015), z wizytą w tym kraju przebywała delegacja polska pod przewodnictwem Wiceministra Gospodarki A. Dychy. Uczestniczyła w niej ok. 30-osobowa misja polskich przedsiębiorców przygotowana przez Krajową Izbę Gospodarczą (KIG), dla których zorganizowano dwa seminaria biznesowe – w Kairze i Aleksandrii, połączone z rozmowami b2b.

W 2016 r. z wizytą w Polsce przebywał wiceminister spraw zagranicznych Egiptu (kwiecień), a w Egipcie – wiceminister rolnictwa RP (E. Lech) wizytująca targi Food Africa 2016 (maj).

Jubileuszowy 2017 r. (90-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych) był szczególnie bogaty w różne wydarzenia, wizyty i kontakty. W 2017 r. przebywali w Polsce - Prezes Strefy Ekonomicznej Kanału Sueskiego, Min. A. Darwish oraz Gubernator Prowincji Ismailia Y. Tahir (*obydwaj spotkali się z Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju T. Kościńskim*). Podczas wizyty w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Gdyni, podpisane zostało porozumienie o wzajemnej współpracy między PSSE a Strefą Ekonomiczną Kanału Sueskiego przewidujące utworzenie polskiego parku przemysłowego w rejonie Suez.

W dn. 15-18 marca 2017 r. miała miejsce **wizyta w Polsce Ministra Handlu i Przemysłu Egiptu Tareka Kabila** (na zaproszenie Wicepremiera, Ministra Rozwoju RP, M. Morawieckiego), wraz z towarzyszącą mu misją gospodarczą. W jej trakcie podpisano szereg porozumień, w tym MoU o współpracy resortów gospodarczych RP i ARE oraz kolejne, przewidujące powołanie polsko-egipskiej izby gospodarczej (KIG i Federacja Egipskich Izb Handlowych - FEDCOC).

W lipcu 2018 r. w Egipcie przebywała polska delegacja pod przewodnictwem **Ministra Inwestycji i Rozwoju J. Kwiecińskiego**. Podczas pobytu w Kairze zostały przeprowadzone 1. polsko-egipskie międzyrządowe konsultacje gospodarcze (na szczelbu ministrów: Inwestycji i Rozwoju RP oraz Handlu i Przemysłu ARE, A. Nassara). Delegacja złożyła też wizytę w Strefie Ekonomicznej Kanału Sueskiego. W wizycie w Egipcie wzięła udział misja gospodarcza polskich przedsiębiorców przygotowana przez KIG, która we współpracy z FEDCOC zorganizowała forum biznesowe z udziałem obydwu ministrów, połączone z rozmowami B2B. W trakcie Forum oficjalnie poinformowano o otwarciu Zagranicznego Biura Handlowego PAIH w Kairze.

W 2019 r. (*kwiecień*) z oficjalną wizytą w Egipcie przebywał Minister Spraw Zagranicznych RP J. Czaputowicz. Oczekiwana była ponadto wizyta w Polsce Minister Inwestycji i Współpracy Międzynarodowej ARE, Dr Sahar Nasr (2-3 września 2019 r.), w trakcie której miała zostać podpisana międzyrządowa Umowa o współpracy gospodarczej (przyjazd Min. Nasr został w ostatniej chwili odwołany przez stronę egipską).

W czerwcu 2021 r. wizytę w Egipcie złożyła delegacja MRPiT (sekretarz stanu G. Piechowiak) i MSZ (podsekretarz stanu P. Jabłoński). W jej ramach odbyły się konsultacje polityczno-ekonomiczne, polsko-egipskie forum biznesu „*Egypt-Poland HiTech Business Forum*” oraz wizyta w Ajn Sokhnie, gdzie zostało podpisane porozumienie o współpracy między Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną a Strefą Ekonomiczną Kanału Sueskiego (SCEZ).

W dniach 29-31 maja 2022 r. z oficjalną wizytą **w Egipcie przebywał Prezydent RP A. Duda**. Organizację polskiej misji biznesowej i Forum Gospodarczego w Kairze koordynowała PAIH, we współpracy z KIG. Prez. A. Duda wraz z Premierem Egiptu Mustafą Madbouli dokonali uroczystego otwarcia Forum. Uczestniczyło w nim ponad 30 polskich firm i instytucji reprezentujących m.in. branże: gospodarka wodna, zielone technologie, sektor rolno-spożywczy, motoryzacja, w tym elektromobilność energetyka.

W maju 2023 r. w Warszawie gościła ok. 20-osobowa misja przedstawicieli egipskiego biznesu, zorganizowana przez Egipską Radę Biznesu ds. Współpracy Międzynarodowej, we współpracy z Krajową Izbą Gospodarczą, Egipsko-Polską Radą Biznesu, Biurem Handlowym Ambasady ARE i Zagranicznym Biurem Handlowym PAIH w Kairze. Reprezentowane były następujące sektory: spożywczy, energetyczny i stalowy, petrochemiczny i okrętowy, nawozy sztuczne i chemikalia, meblowy, IT/ICT, inwestycyjny (Sueska Strefa Ekonomiczna), współpraca naukowa.

W relacjach polsko-egipskich najważniejszą płaszczyzną współpracy pozostaje wymiana handlowa, zaś najbardziej efektywnym instrumentem wspierającym jej rozwój jest bezpośrednia obecność na rynku i osobiste kontakty między biznesmenami obydwu krajów. Stąd też, duże znaczenie ma regularna wymiana misji handlowych czy udział w wydarzeniach targowo-wystawienniczych organizowanych w obydwu krajach. Za istotny element sprzyjający intensyfikacji bezpośrednich

dwustronnych relacji, zwłaszcza gospodarczych, można uznać **wznowienie przez LOT z dniem 31 maja 2022 r. bezpośrednich połączeń lotniczych Warszawy z Kairem.**

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Wśród najbardziej perspektywicznych obszarów współpracy gospodarczej można wymienić:

- Sektor ropy naftowej i gazu: w związku z nowymi odkryciami złóż istnieje zapotrzebowanie na wyposażenie, instalacje, sprzęt wiertniczy, urządzenia, maszyny i podzespoły do produkcji, dystrybucji i przetwórstwa tych surowców;
- Branżę kolejową: reforma i modernizacja kolejnictwa należą do priorytetowych zadań rządu egipskiego w krótkiej perspektywie czasowej. W budżecie zatwierdzono ca 1,5 mld USD na rozwój infrastruktury kolejowej, w tym na zakup nowych lokomotyw, remonty i renowacje istniejącego taboru, modernizacje istniejących linii kolejowych, systemów sygnalizacyjno-kontrolnych i alarmowych;
- Sektor motoryzacyjny: obserwuje się zwiększone zainteresowanie importem części zamiennych, podzespołów i akcesoriów samochodowych, w tym używanych, zwłaszcza do pojazdów produkowanych w Polsce i in. krajach EŚW,
- Sektor zielonych technologii, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodnej: z uwagi na ograniczone zasoby wodne władze Egiptu na ten cel do 2050 r. mają przeznaczyć ok. 10 mld USD (m.in. budowa 17 zakładów odsalania wody, oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych, modernizacja sieci wodociągowych, technologie efektywniejszego wykorzystania wody w rolnictwie), a ponadto: branżę maszynowo-narzędziową, sektor produktów chemicznych, drzewno-papierniczy (brak lokalnych surowców), wyroby ze szkła i porcelany, sprzęt medyczny, wyposażenie szpitali i laboratoriów (marginalna produkcja lokalna), maszyny i urządzenia dla przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rolnictwa.

9. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i handlowe

- Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Egipcie
adres: 5, Aziz Osman St., Zamalek, Kair
tel: +20 2 27367456, 27359583, fax: +20 2 27355427
e-mail: cairo.secretariat@msz.gov.pl, <https://www.gov.pl/web/egipt/ambasada>

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Kairze

strona: <https://www.paih.gov.pl/kontakt> e-mail: eksport@paih.gov.pl

- Ambasada Arabskiej Republiki Egiptu w Polsce
adres: ul. Wiertnicza 154, 02-952 Warszawa
tel: 22 102 73 00, e-mail: embassyofegyptwarsaw@hotmail.com

Biuro Handlowe Ambasady ARE w Polsce

adres: ul. Wiertnicza 154, 02-952 Warszawa

tel.: 22 102 73 00, e-mail: warsaw@ecs.gov.eg, office@egyptcomoff.org.pl.